

Lunds Universitet
Sociologiska institutionen

Finlandssvenskar i jämförelse

Bakgrundsfaktorer till skillnaderna i mord- och dråpsstatistiken

Johanna Axerud
16.05.2017
Kandidatuppsats SOCK04, 15 hp
VT 2017
Handledare, Olle Frödin

Abstrakt

Författare; Johanna Axerud

Titel; Finlandssvenskar i jämförelse; Bakgrundsfaktorer till skillnaderna i mord- och dråpsstatistiken

Kandidatuppsats SOCK04, 15 hp

Handledare; Olle Frödin

Sociologiska Institutionen; VT2017

Bakgrund; Enligt brottsstatistiken i Finland begår finlandssvenskar färre brottshandlingar. Till exempel begår mindre andel finlandssvenskar brott mot liv än vad finnar gör. Detta fenomen är inte utforskat i landet och därmed förekommer det inga teorier varför finlandssvenskar, enligt brottsstatistiken, är en mindre våldsam minoritet i Finland

Syfte; Ställa upp sociologiska teorier och hypoteser kring varför det förekommer skillnader i mord- och dråpsstatistiken mellan finnar och finlandssvenskar

Metod; En litteraturstudie som sammankopplar teorier och tidigare forskning som jämför finlandssvenskars och finnars nivå av socialt kapital och dryckesvanor. Studien tar också upp hur Finlands historia ser ut för finlandssvenskar, hur deras position har varit i samhället genom tiderna samt hur krigstiden påverkat den finlandssvenska minoriteten.

Slutsatser; Det förekommer skillnader mellan finlandssvenskar och finnar när det kommer till nivån av social kapital och alkoholvanor. Finnar har både lägre socialt kapital och destruktivare dryckesvanor enligt undersökningarna som tagits upp här. Den finländska historien gynnar också finlandssvenskar till en högre grad. Dessa tre faktorer, tillsammans med lägre arbetslöshet hos finlandssvenskarna kan hypotetiskt förklara varför finlandssvenskar är mindre benägna att begå brott mot liv. Mera undersökningar behövs för att eventuellt bekräfta hypotesen.

Nyckelord; Finland, Finlandssvenskar, brott mot liv, historia, socialt kapital, alkoholvanor

Innehållsförteckning

1. Introduktion.....	1
1.2 Syfte	2
1.3 Frågeställning.....	2
1.4 Avgränsningar.....	2
1.5 Definitioner.....	3
1.7 Etiska värderingar och tankar	4
2. Teori.....	4
2.1 Socialt Kapital.....	4
3. Tidigare forskning.....	5
3.1 Finlands våldshistoria.....	6
3.2 Vem och hur begås våldsbrotten med dödlig utgång?	7
3.3 Brottslighet och finlandssvenskar i jämförelse.....	8
3.4 Socialt Kapital och dödligt våld.....	9
3.5 Culture of honor.....	10
3.5.1 Roseto-effekten	11
4. Metod.....	11
4.1 Genomförandet	12
4.2 Databaser och sökord.....	12
4.3 Empiri	13
4.4 Metodologisk diskussion	13
5. Analys och redovisning.....	14
5.1 Socialt Kapital.....	14
5.2 Alkoholvanor	15
5.3 Historia.....	17
5.3.1 Elitism.....	17
5.3.2 Krigstid	18
6. Sammanfattning	20
7. Diskussion.....	23
8. Referenser	25
Bilaga 1.....	29
Bilaga 2.....	30

1. Introduktion

Årligen görs det många olika listor av de bästa länderna att bo i, och det är inte ovanligt att Finland hamnar högt upp på dessa. Finland var ett av de första länderna att ge kvinnorna rösträtt. Det är ett land med lika rättigheter, med bra utbildning för alla och ett land där det förekommer nästan minst korruption i hela världen (Korhonen). Dock finns det vissa mörkare sidor av Finland. Om man jämför med andra Nordeuropeiska välfärdsstater har Finland två till tre gånger större andel våldsdöds-händelser per 100 000 invånare (se bilaga 1) (Savolaionen, et al. 2008, 67). Andel kvinnor som dör i partnerrelaterat våld är också dubbelt så stort i Finland än i de andra Nordiska länderna (Heiskanen 2001). Det finns dock ingen grundlig förklaring till varför det förekommer så mycket våld i Finland, även om fenomenet är från förr studerat.

Den finlandssvenska minoriteten i Finland utgör runt 5,6 procent av invånarantalet. Finlandssvenskarna har i många fall varit en intressant minoritet att undersöka eftersom, även om de förekommer i samma land som finnarna, kommer från samma skolsystem, har samma möjligheter med mera, så är finlandssvenskarna, till skillnad från många andra minoriteter, något som kan kallas för en ”positiv minoritet” (Obstbaum 2006, 5). Finlandssvenskarna har till exempel lägre arbetslöshetsantal, de är en friskare folkgrupp och så vidare (Ibid. 6-7). Andel finlandssvenskar som begår olika brott är hälften mindre jämfört med majoriteten i landet (Oikeuspolittisen Tutkimuslaitoksen Tutkimuksia 2014 se Dutton et al. 2016, 46). Andel finlandssvenskar som begår våldsbrott är också mindre, bland finlandssvenskar är det årligen bara en person som gör sig skyldig för brott mot liv (Modig 2014). Allt detta kan till exempel ses i Österbotten, där även om finlandssvenskarna är en majoritet i landskapet, så behandlas 86 % av tingsrättsfall på finska (Långvik 2016).

Det finns vissa idéer och teorier om hur det kommer sig att finlandssvenskar begår färre brott, till exempel hänvisar man till den låga arbetslöshetsantalet bland finlandssvenskar, men ingen definitiv undersökning har blivit gjord. Denna uppsats utforskar möjliga bakomliggande sociologiska och historiska faktorer till varför finlandssvenskar begår mindre brott, med fokus speciellt på brott mot liv. Följande undersökning är en litteraturundersökning med fokus på den finlandssvenska historien och på olika undersökningar som har differentierat

finlandssvenskar och finnar, för att se huruvida faktorerna i dessa undersökningar kan skapa en hypotes om orsakerna till skillnaden i våldstatistiken.

1.2 Syfte

Syftet med denna studie är att utforska, utifrån befintlig historisk, sociologisk och statistisk forskning, bakomliggande faktorer till varför det begås mer våldsbrott i Finland än i de Nordiska grannländerna genom att differentiera och jämföra finnar och finlandssvenskar med varandra. Förhoppningsvis skulle en förklaring till de stora skillnaderna mellan andel individer som begår brott mot liv kunna ge idéer om hur våldet skulle kunna förebyggas och förhindras. Förutsättningarna och livsstilarna för både finnar och finlandssvenskar är liknande och därmed är de kompatibla grupper att jämföra.

1.3 Frågeställning

- Vilka strukturella sociologiska och historiska skillnader utmärker finnar och finlandssvenskar från varandra som också kan bidra till skillnaderna mellan andel individer som begår brott mot liv.
- Hur kan dessa skillnader förklaras utifrån existerande forskning

1.4 Avgränsningar

Denna studie avgränsar sig till enbart brott mot liv eftersom våldsbrott är ett stort problem i Finland. Dessutom medför avgränsningen en fördjupning i fenomenet brott mot liv och dess skillnader mellan finnar och finlandssvenskar, istället för att titta ytligt på många olika typer av brott.

Föreliggande studie jämför finnar med bara finlandssvenskar och inte med andra minoritetsgrupper i Finland eftersom det medför en fördjupning i ämnet. Den långa gemensamma historien finnar och finlandssvenskar har samt eftersom finlandssvenskar ses som en ”positiv minoritet” gör jämförelsen intressant.

Dessutom, eftersom följande studie är en litteraturstudie, så lägger studien bara fokus på faktorer som det finns befintlig forskning om. I analysdelen har man bara kunnat analysera och teoretisera om bakomliggande faktorer som det redan finns forskning om, forskning som differentierar finnar och finlandssvenskar från varandra. Därmed tar denna uppsats inte upp alla möjliga faktorer som skulle kunna förklara hur det kommer sig att mindre andel finlandssvenskar begår brott mot liv.

All tidigare forskning om skillnader mellan finlandssvenskar och finnar som är med i denna studie är gjorda på 2000-talet. Detta görs för att minska risken av att inkludera föråldrad forskning.

1.5 Definitioner

När det kommer till finlandssvenskar så finns det lite olika sätt att definiera minoriteten. Det sättet som förekommer mest är att titta på en finländares officiella modersmål enligt befolkningsregistret. När ett barn föds skall föräldrarna välja ett officiellt modersmål till sitt barn. Modersmålet kan ändras med tiden utan att man behöver ge en orsak, därför förekommer det vissa tidpunkter då antal finlandssvenskar i landet kan smått öka eller minska utan att antalet födda eller döda människor i Finland ändrats. Det finns dock vissa människor som tycker att det officiella modersmålet som står på pappren inte är det som får en människa att bli uppfattad som finlandssvensk eller som finne. Att vara finlandssvensk kan också innebära att identifiera sig med den finlandssvenska kulturen, med andra ord, att vara född och uppväxt i ”ankdammen”¹. Det finns också människor som tycker att för att vara äkta finlandssvensk skall familjen ha varit finlandssvensk generation efter generation. Därmed är inte finlandssvensk något man kan bli utan något som man föds till. I många undersökningar på finländska skolelever delas definitionerna upp genom att titta på ifall barnen går i en finskspråkig eller svenskspråkig skola.

De flesta undersökningarna som är med i denna uppsats skiljer språkgrupperna åt genom att titta på modersmålet personen angett till befolkningsregistret. Följande studie hänvisar till finländare med svenska som modersmål med benämningen ”finlandssvensk”. Likaså hänvisar

¹ Ankdammen i detta sammanhang är en allmän beteckning på den finlandssvenska folkgruppen. Ordet används ofta skämtsamt och går mycket på tanken av en kultur i Svenskfinland där alla känner alla.

denna studie till finländare med finska som modersmål med benämningen ”finne”. När det diskuteras om ”finländare” inkluderar denna studie alla som har ett finskt medborgarskap. Ifall uppsatsen refererar till en undersökning där man använder sig av en annan definition på finnar och finlandssvenskar så nämns detta tydligt i texten.

1.7 Etiska värderingar och tankar

I ingen del av denna uppsats finns det en tanke av att försöka ange att finlandssvenska minoriteten eller finnarna är bättre eller sämre än de andra, även om denna uppsats tar upp aspekter om folkgrupperna som kan ses som negativa. Detta görs bara för att se skillnaderna, för att kunna göra en analys och för att kunna teoretisera kring faktorer som påverkar mord- och dråpnivåerna i Finland. Allt görs med en akademisk tanke.

Jag förstår också att det finns vissa etiska aspekter med tanke på att jag själv, på många sätt, kan bli definierad som en finlandssvensk. Med detta i baktanken försöker jag med varje undersökning jag läser, varje del av datainsamling och analys jag gör, göra mitt yttersta bästa att vara objektiv och inte låta mina värderingar eller tidigare kunskaper påverka mig eller denna undersökning (Booth et al. 2012, 175).

Angående datainsamlingen studien grundar sig på, finns det några undersökningar där man använder sig av metoderna intervju eller enkät. Även om denna studie inte personligen kan förstärka att alla dessa undersökningar görs med bra etiska värderingar, med hänsyn till andra människors integritet och rättigheter, försöker studien ändå se till att all empiri som används har en bra etisk grund (Denscombe 2009, 193). Ifall det finns tecken att en undersökning brister på de etiska grunderna, har dessa blivit slopade i denna uppsats. Därmed gör denna uppsats det allt som är möjligt för att försäkra att allt material står upp till de etiska grunderna som alla forskningar skall stå upp till.

2. Teori

2.1 Socialt Kapital

Många teoretiker har forskat och undersökt socialt kapital, men har också använt olika definitioner när det kommer till vad socialt kapital faktiskt är. Broady menar att socialt

kapital syftar på olika kontakter personer har runtomkring sig som kan ge personen olika tillgångar (Broady 1991, 177). Dessa kontakter kan vara vänner, familjeband, bekanta och så vidare (ibid.). Socialt kapital kan också ses som något som ger trygghet, tillit och stöd från relationer och från närmiljö (Rosenfeld et al. 2001). Det sägs att ett samhälle där individer har högt socialt kapital förekommer det också höga nivåer av socialt deltagande, förtroende till andra människor och ömsesidighet som ökar interaktioner mellan individerna (Nyqvist et al. 2008, 348). Enligt Putnam så refererar socialt kapital till nätverk, normer och social tillit som underlättar samordning och samarbete för ömsesidig nytta (1995, 2)

Det finns olika sätt man kan studera socialt kapital och allt kan bero på ifall man vill ha en mer individuell syn på socialt kapital eller en mer samhällelig syn. Vissa teoretiker mäter hur aktiv en person är i samhället, genom att kolla på ifall människor deltar i olika aktiviteter, ifall de är med i klubbar, ifall de gör volontärbete och så vidare (Messner et al. 2004, 883). Socialt kapital kan också mätas genom frågor om hur många personer individen anser skulle hjälpa hen vid nöd, hur nära respondenten är med sin familj och hur många nära vänner hen har (ibid.). Ett sista sätt som är vanligt att använda för att mäta nivån av socialt kapital är att se hur mycket tillit personerna i samhället har till andra människor, till polisen, till rättssystemet, ifall de känner sig trygga att gå hem ensam och så vidare (Hyypä & Mäki 2001, 149).

3. Tidigare forskning

I denna del uppvisas tidigare forskning om brott mot liv i Finland, om hur socialt kapital påverkar mord- och dråpstatistiken samt tidigare forskning om hur historiska faktorer kan påverka människors benägenhet att begå våldshandlingar. Vid analys och redovisningsdelen av denna uppsats går det igenom studier som kan direkt förknippas till skillnader mellan finnar och finlandssvenskar. Här ligger fokuset dock på både hur brott mot liv sett ut genom Finlands historia och på bakomliggande sociologiska och historiska faktorer som man har hittat i världen som är betydelsefulla för att förstå när det kommer till finnar och finlandssvenskar.

3.1 Finlands våldshistoria

Finland fick sin självständighet, 1917, men Finland har haft krig både före och under sin självständighet. Hans von Hofer har studerat våldsbrott med dödlig utgång i de Nordiska länderna, och kom fram till att det finns två extremt våldsamma år i Finlands historia, dessa är 1808 och 1918 (2011a, 50). Dessa båda två åren kan kopplas med krigstider, 1808 är då Ryssland krigade och erövrade Finland från Sverige, och år 1918 var det inbördeskrig (ibid.). Hans von Hofer lägger märke till att mellan första och andra världskriget var antal mord och dråp i Norden det lägsta i historien, men att Finland skiljer sig åt (ibid.). I Finland, under samma tid, stiger dessa siffror till högre höjder än vad det någonsin förr varit, med krigsåren som undantag (ibid.). I bilaga 2 finns två diagram om antal våldsbrott med dödlig utgång i Finland från 1750 till år 2008.

Hans Von Hofer lyfter fram i sin undersökning om kriminalitet i Norden, hur Finland, till skillnad från de andra Nordiska länderna, har en mycket lägre procent utländska brottslingar i fängelset (2011a, 79). Här har von Hofer dock inte tagit beaktan att andelen immigranter i Finland är mindre än i till exempel Sverige. Bortsett från det kan det ändå ses att andel utlänningar i finska fängelser är runt 9 procent, medan i de andra nordiska länderna, Sverige, Norge, Danmark, ligger strax över 20 procent (ibid.).

Savolainen, Lehti och Kivivuori har undersökt mord- och dråpstatistiken i Finland från 1750 framåt, genom att jämföra finlandsstatistik med Nederländerna, Sverige, Norge, Danmark och Irland (2008, 70). Forskarna kommer fram till att Finland inte alltid varit associerat med höga nivåer av våld. Egentligen började Finlands våldsnivåer höjas först under 1800-talet (ibid. 76), och denna hela tillväxten, enligt dem, kan kopplas med Södra Österbottens snabbt sjunkande tjär-förbrännings industri som pressade många unga män att bli skogsarbetare (ibid.). Savolainen, Kivivuori och Lehti, lika så som von Hofer, märker till hur under 1900-talet finns det vissa ökning av antal mord och dråp, som kan starkt kopplas med de olika krigen Finland varit med om (ibid.). De påpekar dock också på hur våldet minskade under 1950 och 1960, men minskningen slutade abrupt när alkohollagen ändrades 1969 (ibid. 77).

Savolainen, Kivivuori och Lehti hittar andra tendenser i våldstatistiken. Till exempel, när man tittar på männen som begår mord eller dråp, har andelen som begår brottet under

påverkan av alkohol alltid varit väldigt högt. Under hela 1900-talet har andelen legat runtomkring 70 och 80 procent (Savolainen et al. 2008, 81-82). Det intressanta med våldstatistiken är också hur åldern av gärningsmännen i dessa brott har ändrat sig. I början av 1900-talet var mer än tre fjärdedelar av gärningsmännen under 30 år gamla, medan efter 1950 är redan över hälften av de som begår mord och/eller dråp över 30 år gamla (ibid. 78). Savolainen, Kivivuori och Lehti försökte se ifall detta fenomen skulle kunna förklaras med den åldrande finska populationen i Finland, men kom fram till att åldrande populationen är inte den förklarande faktorn varför det idag statistiskt sätt är mer troligt att en man i 40 års ålder eller äldre är den som begår brott mot liv (ibid.).

3.2 Vem och hur begås våldsbrotten med dödlig utgång?

Som redan blivit påpekat, är de flesta som begår mord och dråp i Finland män i 40 års åldern. Detta är något som är väldigt ovanligt, i alla fall när Savolainen, Kivivuori och Lehti jämförde Finlands statistik med statistiken från Norge, Danmark, Sverige, Irland och Nederländerna, länder som annars är ganska lika Finland med tanke på välfärd (2008, 73). Finska gärningsmän i dessa fall är över 80 procent av tiden arbetslösa, och alkohol är inblandat i de flesta fallen (ibid.). Flest mord och dråp fall i Finland begås också i den ekonomiskt och demografiskt sjunkande landsbygden i norra och östra Finland, speciellt uppe i Lappland (ibid. 74). I Finland begås det färre brott mot liv i storstäder jämfört med andra Nordiska länder. Om man till exempel tittar på Finlands huvudstad, Helsingfors mord- och dråpnivåer så är dessa för det första, lägre än hela landets medeltal, men för det andra också lägre än i till exempel Stockholm och Köpenhamn (ibid.).

Bara 16 procent av alla mord- och dråpfall begås i samband med rån, som tyder på att finländare inte begår våldsbrott med dödlig utgång för att uppnå en materiell vinst (Savolainen et al. 2008, 83). När det kommer till dödligt våld så handlar det ofta om bråk mellan två personer som är nära varandra (ibid.). Offret i dessa fall är ofta, lika så som gärningsmännen, över 40 år gammal, och är känd av gärningsmannen från förut (ibid. 73). Finland har faktiskt relativt låga siffror av dödligt våld som görs mot en okänd person, 88 procent av tiden känner gärningsmannen och offret varandra från tidigare (ibid.). 75 procent av fallen har både offret och gärningsmannen under gärningen varit påverkade av alkohol,

något som är en högre procentantal än i de andra länderna Savolainen, Kivivuori och Lehti undersökt (ibid. 72).

Finland är ett av de länderna som toppar listorna när det kommer till antal vapen per person i ett land (Savolainen et al. 2008, 72). Men detta framkommer inte i mord- och dråpstatistiken. Vid dessa gärningar har Finland en av de lägsta siffrorna för användning av skjutvapen (Ibid. 71). Det vanligaste vapnet i brott mot liv är kniv (Ibid. 72).

3.3 Brottslighet och finlandssvenskar i jämförelse.

Yaira Obstbaum har gjort en undersökning om *Brottslighet bland finskspråkiga och svenskspråkiga ungdomar* (2006). Obstbaum ville se hur finnar och finlandssvenskarnas självdeklarerade ungdomsbrottslighet skiljde åt sig (ibid. 9). Detta gjorde hon genom att titta på rättspolitiska forskningsinstitutets frågeundersökning och jämföra de finsktalande- och svensktalandeskolornas resultat (ibid. 10). Detta betyder också att undersökningen inte använder samma metod att skilja åt finnar och finlandssvenskar som denna studie använder sig av, utan istället differentierat Obstbaum vilket språk skolan använder sig av. Även om det är en svenskspråkig skola, behöver det inte nödvändigtvis betyda att alla i skolan har modersmålet svenska, samma gäller finska skolor.

I undersökningen har Obstbaum undersökt skillnaderna i brottslighet av 18 gärningar, vissa brottsliga och andra förbjudna handlingar. Av de 18 brott fanns det sju gärningar där andel ungdomar som begått brottet var högre i de finskspråkiga skolorna (ibid.) I tre fall hade en större andel ungdomar från de svensktalande skolorna begått gärningen (ibid). Intressant här är också det att enligt Obstbaums undersökning var det större andel ungdomar från de finskspråkiga skolorna som inte hade begått ett endaste ett av de 18 olika gärningarna, men när det kommer till en ”brottsliglivstil”, personer som begått mer än 5 av dessa handlingar under det senaste året, toppade finskspråkiga skolorna statistiken (ibid. 21).

För att fokusera på denna uppsatsens tema, våldsbrott med dödlig utgång, finns det också skillnader i Obstbaums undersökning. Andel ungdomar som begått dråp och/eller mord är inte med, men slagsmål och misshandel är. När det kommer till båda dessa gärningar har de

finskspråkiga skolorna större andel ungdomar som begått brotten (Obstbaum 2008, 19). Det är också så att i slagsmål och misshandelsfallen blir skadorna värre bland de finskspråkiga, speciellt när det kommer till personsador (ibid. 23)

3.4 Socialt Kapital och dödligt våld

Som nämnts tidigare i denna uppsats så finns det teorier om hur hög socialt kapital kan förebygga människor från att begå brott. Senare i uppsatsen kommer det att visas hur socialt kapital skiljer sig åt mellan finnar och finlandssvenskar men här tas det först upp tidigare forskning på vilken effekt socialt kapital har när det kommer till brott mot liv. Som sagt finns det olika sätt att mäta socialt kapital. Studierna som beskrivs här är till vis del mera statsvetenskapliga än sociologiska, men de korrelerar bra med de undersökningar som tas upp för att differentiera finnar och finlandssvenskar.

Rosenfeld, Messner och Baumer (2001) gjorde en studie i USA för att se hur vissa kärnelementen i socialt kapital så som social tillit och medborgerligt engagemang, påverkade mord- och dråpsiffror. Social tillit mätte författarna genom att se hur människor såg på andra människor, ifall en kan lita på andra, tror människor att andra försöker utnyttja dig och ifall människor för det mesta är hjälpsamma eller inte (ibid. 290). Medborgerligt engagemang mätte de genom att fråga ifall människor hade röstat på förra valet och ifall respondenterna deltog i en specifik nationell frivilligorganisation (ibid. 291). Dessa siffror jämförde författarna sedan med mord och dråpnivåerna i 99 olika geografiska områden i USA (ibid.). I sin studie tog forskarna också hänsyn till faktorer som fattigdom, inkomstskillnader, minoriteter, populationsstorlek, lön, ålder, skilsmässor med mera (ibid. 291-292). Rosenfeld, Messner och Baumer kom fram till att det finns en korrelation mellan socialt kapital och mord- och dråpnivåerna i områdena de undersökt (ibid. 299). I områdena där den sociala tilliten är hög och det finns ett utbrett medborgerligt engagemang är mord- och dråpnivåerna låga, oavsett områdes populationsdensitet, inkomstskillnader och så vidare (ibid. 300).

Akcomak och ter Weel gjorde en liknande studie i Nederländerna, var de ville se hur stor korrelation socialt kapital och kriminalitet har (2008). För att mäta socialt kapital använde de till exempel, en indikator på generaliserad tillit som mäter opportunistiskt beteende och sociala relationer samt tillit till polisen (ibid. 5). I undersökningen fokuserade man bara på

kommuner med mer än 30,000 invånare och all datainsamling bestods av andrahandskällor av olika undersökningar gjorda i landet (ibid. 9). Akcomak och ter Weel kom fram till en statistiskt signifikant korrelation mellan socialt kapital och kriminalitet (ibid. 19). Enligt dem förklarar socialt kapital ungefär 10 procent av den totala variansen i kriminalitetsnivåerna (ibid. 3, 24).

3.5 Culture of honor

Det förekommer studier och hypoteser om bakomliggande faktorer till varför människor begår brott mot liv. Tidigare i denna uppsats har faktorerna varit kopplade till sociala aspekter, men det finns också forskare som studerat brott mot liv ur en historisk synvinkel. Liknande som denna undersökning har Nisbett och Cohen (1996) studerat skillnaderna mellan individers benägenhet att begå våldsbrott i USA genom att titta på historiska aspekter.

Richard Nisbett och Dov Cohen har gjort studier i USA för att förklara varför mord- och dråpnivåerna i vissa delar av landet var så mycket högre än i andra delar, speciellt om man tittade bara på etiskt vita män (1996). Vad Nisbett och Cohen kom fram till vara att en förolämpning är mycket allvarligare för en person från södra USA än för någon från de norra delarna av landet (ibid. 1169). Följaktligen kan den förtryckta personen från södern uppträda mer aggressivt och dominerande för att återupprätta sin maskulina status (ibid. 1169).

Nisbett och Cohen hänvisade till flera olika orsaker varför personer från södra delen av USA är mera benägna att begå våldsbrott, allt från att titta på historiska faktorer som skiljer sig åt i de olika landsdelarna, till att titta på lagar och föreställningar personer hade om våldsbrott. Nisbett och Cohen teoretiserade till exempel att "culture of honor"-fenomenet härstammar från skottarna och irländarna som flyttat till områdena i södra USA (Pinker 2011, 2583). Immigranterna från dessa länder tog med sig sin kultur där det är accepterat, till och med förväntat, att man kämpar tillbaka ifall man blivit förolämpad (ibid. 2535). Nisbett och Cohen teoretiserar också att denna kulturen kan ha kommit från vallnings-befolkningen, där till skillnad från jordbruksbefolkning, var det viktigt att försvara sina djur, där det hela tiden fanns en risk att man tappar all sin rikedom ifall man miste alla sina djur (1996, 320). Med detta blev det viktigt att använda alla nödvändiga medel för att försvara sin förmögenhet.

När Nisbett och Cohen teoretiserar denna ”culture of honor”-fenomenet uppfattade de flera klara skillnader mellan individer och samhällsnormer från olika delar av landet. I söder förekommer det mera mord och dråp som ett resultat av gräl och bråk (Nesbitt & Cohen 1996, 1711). Individer från södern är också mer benägna att acceptera användning av våld i dessa situationer, speciellt när det kommer till att återta sin maskulinitet (ibid.). Nesbitts och Cohens studier visar också att det förekommer psykologiska, kognitiva och fysiska skillnader till hur personerna från söder reagerade till förolämpningar (ibid.).

3.5.1 Roseto-effekten

Det finns en annan liknande berättelse från USA som är mindre kopplad till våld och mera kopplad till en välmående-stad, där välmående härstammar också från stadens historik. I USA finns det en liten stad med namnet Roseto där på 1950-talet hjärtattack-frekvensen var väldigt låg, nästan obefintligt (Gladwell 2008, 6). Man försökte undersöka detta fenomen med många olika variabler: livsstil, kemikalier i vattnet, maten, gener med mera men hittade ingen ordentlig förklaring till fenomenet (ibid. 8). Det förekom också mindre brott, mindre självmord, mindre droganvändning och så vidare i Roseto (ibid. 6). Till sist kunde forskarna som försökte hitta en förklaring till fenomenet komma till ett svar. Genom observation och intervjuer kom forskarna Bruhn och Wolf till konklusionen att staden Roseto hade en väldigt stark samhörighet och gemenskap (Hyypä & Mäki 2001, 55). Stadens välmående och låga dödsiffror, brottsiffror med mera kunde hänvisas till hur stadens invånare höll samman och till hur de tog hand om varandra (Gladwell 2008, 9). Allt detta härstammade från att alla de som bodde i staden kom från en liten stad i Italien, där dessa egenskaper och värderingar var grundläggande (ibid.).

4. Metod

I denna undersökning ställs det samman resultat från tidigare forskningar som kan kopplas till både skillnader mellan finlandssvenskar och finnar, och till brott mot liv. Studien har gjort detta för att kunna teoretisera och skapa hypoteser kring varför finlandssvenskar begår mindre våldsbrott med dödlig utgång.

4.1 Genomförandet

Studiens genomförande börjades med att söka undersökningar om mord- och dråpst statistik i Finland, hur den ser ut nu och hur den sett ut genom Finlands historia. Detta gjordes för att skapa förkunskaper och hypoteser om bakgrundsfaktorer till varför den finländska mord- och dråpst statistiken är så hög till skillnad från de andra nordiska länderna. Sedan försöktes det tas fram alla studier författaren till föreliggande studie har access till som jämförde finlandssvenskar och finnar med varandra (Booth et al. 2012, 179). Av dessa lästes abstrakten för att få en uppfattning ifall de var relevanta för studien (ibid. 99). Vid analysen framkom två olika teman som var mer utforskade än andra, som också korrelerade med syftet till denna uppsats. Ett beslut togs att lägga fokuset på dessa. De två faktorerna var; socialt kapital och alkoholvanor. Detta bestämdes eftersom de flesta som begår brott mot liv i Finland är arbetslösa och i över 80% av mord- och dråpfällen är alkohol med inblandat (Savolainen et al. 2008, 73).

Eftersom den finska mord- och dråpst statistiken var så starkt korrelerande till de finska krigstiderna bestämdes det att framta ett tredje tema: ifall den finlandssvenska historien möjligen är annorlunda än finnarnas på ett sätt som kan förklara skillnaderna i mord- och dråpst statistiken. Istället för att bara fokusera på krigstiderna försöker följande studie se allmänt på hela finlandssvenska historien som är jämförbar till finnarnas historia.

Efter detta har studien kopplat allting till tidigare forskning och teorier för att se ifall det kan skapas hypoteser till varför finlandssvenskar begår mindre brott mot liv.

4.2 Databaser och sökord

För att hitta all information har denna studie använt sig av både Lunds Universitets databas och Google Scholar. Båda databaserna är kvalificerade för att söka fram relevanta studier som kan kopplas till ämnet. Användningen av Google Scholar medför en minskad risk för databas partiskhet (Booth et al. 2012, 184). Databasen ger följaktligen mer access till mer och mindre etablerade studier (ibid.) För att söka fram studier som kan kopplas till syftet av denna studie har följande sökord använts;

Finlandssvensk, Finland, swedish-speaking finns, brottslighet, mord, dråp, våldsbrott, finlandssvensk historia, krigstider i Finland, minorities in Finland, finnish homicide, suomenruotsalaiset, rikkollisuus, henkirikos, homicide,

4.3 Empiri

Denna undersökning har sammanställt existerande forskning om skillnader mellan finnar och finlandssvenskar. All forskningarna skall också kunna kopplas till möjliga orsaksfaktorer till varför individer begår brott mot liv.

Empirin till denna studien blev inte så stor som önskat, men dessa var de enda studierna som var passande till denna litteraturundersökningen med tanke på syftet. De forskningarna som blivit använda är för det mesta också kopplat till hälsoskillnader mellan finnar och finlandssvenskar, något som är ett mer utforskat fenomen än brottskillnader. Med den lilla empirin kan reliabiliteten av denna studien ifrågasättas, men detta har uppsatsen försökt stärka genom att koppla empirin till tidigare forskning som inte fokuserar på finnar och finlandssvenskar (Booth et al. 2012, 110). Alla studier är kopplade till andra teorier och tidigare forskning om liknande fenomen för att försöka teoretisera ett samband mellan forskningarna samt historien och våldsskillnaderna.

4.4 Metodologisk diskussion

I litteraturundersökningar och sammanfattning av existerande forskning används andrahandskällor, som betyder att följande studie inte har access till den egentliga datainsamlingen och det förekommer en tolkning av redan tolkad material (Denscombe 2009, 317). En annan problematik med denna undersökning är att studierna som hänvisas är gjorda med ett annat syfte än vad denna studie använt dem för, som kan reducera validiteten i undersökningen (Booth et al. 2012, 23). Positivt med litteraturundersökningen är dock användningen av redan befintligt material, att det finns en möjlighet att använda studier som är på större nivåer och med större empiri än vad denna studie själv skulle kunna få tillgång till, både med tanke på tid, pengar och åtkomst till fältet (Denscombe 2009, 316). Denna studie försäkras sig att den tagit med alla relevanta studier som hittats som passar in i denna studien och inte bara studier som bekräftar de tidigare teorierna och hypoteserna i studien (Booth et al. 2012, 183).

5. Analys och redovisning

5.1 Socialt Kapital

I insamlingen av data förekom det inga forskningar gjorda om skillnaden i socialt kapital mellan finnar och finlandssvenskar som är direkt kopplat med kriminalitet och dödligt våld. Dock förekom det en viss mängd forskningar som mäter skillnaderna i sociala kapitalet mellan dessa folkgrupper för att koppla det till hälsoskillnader. Eftersom det finns forskning som bevisar att socialt kapital har en koppling till kriminalitet och dödligt våld är det lämpligt att kolla på dessa skillnader mellan finnar och finlandssvenskar. Detta görs för att dra en slutsats om ifall socialt kapital kan vara en eventuell faktor som förklarar skillnaderna i andel personer som begår brott mot liv.

Hyypä och Mäki forskade ifall socialt kapital kan förklara varför finlandssvenskar har bättre statistik när det kommer till dödlighet samt invalidpension. Hyypä och Mäki skickade ut enkäter till både finnar och finlandssvenskar om deras individuella syn på sin egen hälsa, dryckesvanor, inkomster och frågor kopplade till socialt kapital (2001, 150). Frågorna gällande socialt kapital handlade om hur många vänner och bekanta respondenterna hade, samt hur många de trodde skulle hjälpa dem i nöd (ibid.). Hyypä och Mäki frågade också frågor om respondenterna tyckte de kunde lita på andra människor, om respondenterna var med i kulturella klubbar och ifall de deltog i religiösa, kulturella, politiska, sport eller andra aktiviteter (ibid.).

Hyypä och Mäki kom fram till flera olika aspekter i sin studie. Ålder, höjd, vikt, storlek på familjen och hushållets totala inkomst skiljde sig inte mellan språkgrupperna (2001, 151). Dock så var mera finnar arbetslösa och de hade en större tendens att dricka tills det var ordentligt berusade (ibid.). Dessutom deltog fler finlandssvenskar än finnar i olika aktiviteter i kommunen (ibid.). Hyypä och Mäki kom fram till att finlandssvenskar, enligt deras mätinstrument, har högre socialt kapital än finnar som bor på samma områden och att detta kan förklara varför finlandssvenskar lever längre och har bättre självvärderad hälsa (ibid. 154).

En annan studie har gjorts där man genom att mäta socialt kapital försökte förklara skillnader mellan finnars och finlandssvenskarnas självvärderad fysiska och psykiska hälsa (Nyqvist et al. 2008). Forskarna analyserade både kognitiv och strukturell socialt kapital (ibid. 350).

Kognitiv socialt kapital mättes de genom frågor om respondenternas deltagande till olika klubbar och aktiviteter, samt frågor om respondenternas relationer med familjemedlemmar, vänner och grannar (ibid.). Kognitiv socialt kapital mättes genom frågor om tilliten till andra personer och känslan om säkerhet när respondenterna gick runt i grannskapen (ibid.).

I undersökningen kom man fram till liknande resultat som föregående undersökning.

Finlandssvenskar erhöll högre poäng när det kom till både kognitiv och strukturell socialt kapital (Nyqvist et al. 2008, 351). Studien kom också fram till att färre finlandssvenskar bor i urbaniserade områden, färre är skilda, samt att färre dricker och röker (ibid.).

Finlandssvenskarna har bättre självvärderad psykisk hälsa och enligt denna studie kan detta kopplas till skillnaderna i det sociala kapitalet (ibid. 354, 357). Forskarna tror att skillnaderna i socialt kapital kan delvis förklaras genom faktorer som att finlandssvenskar är en liten minoritet i Finland, de har egna starka institutioner och nätverk samt skiljer sig från finlandssvenskar (ibid.). Finlandssvenskar har dessutom färre som är arbetslösa (ibid.).

5.2 Alkoholvanor

I 80 procent av alla fall av dödligt våld är gärningspersonen under påverkan av alkohol, 76 procent av fallen är både gärningspersonen och offret berusad (Savolainen et al. 2008, 72). Dessa siffror är högre i Finland än i de andra länderna i Norden (ibid.). Vid 1950 och 1960 talet i Finland höll antalet fall av dödligt våld att sjunka, men detta slutade plötsligt 1969, samma år som alkohollagen i Finland ändrades. Lagändringen medförde att alkoholkonsumtionen i landet ökade (ibid. 77). Finland är inte det enda landet där man kan se en korrelation mellan alkoholkonsumtion och antal fall av dödligt våld. Detta kan till exempel ses i Sverige (von Hofer 2011b, 23). Därmed är det betydelsefullt att titta på alkoholvanorna med de båda språkgrupperna och se ifall det skulle kunna ge en teoretisk förklaring till skillnaden mellan andel som begår våldsbrott.

2009 gjordes det en studie om skillnaderna mellan finlandssvenskarnas och finnarnas alkoholvanor genom enkätfrågor om människors årliga alkoholkonsumtion, vilken slags

alkohol som respondenterna dricker och hur ofta människor blir ordentligt fulla, har baksmälla och/eller att respondenten slocknat (Paljärvi 2008, 279). Resultaten visar att finskspråkiga män rapporterar betydligt mycket mer gånger de varit ordentligt berusade, haft baksmälla och förlorat medvetandet, dock är den genomsnittliga mängden alkohol som konsumerades likartade i båda språkgrupperna (ibid. 280). Därmed kan det sägas att även om den totala alkoholkonsumtionen är liknande, så har finnarna ett mer skadligt alkoholbeteende (ibid. 282).

Det finns en studie som differentierar finnar och finlandssvenska ungdomars dryckesvanor i huvudstadsregionen och Österbotten (Tigerstedt et al. 2008). Som material har författarna använt sig av Skolhälsoenkätens resultat, som är en enkät som skickas ut till 13-18 åriga skolungdomar (ibid. 8). I undersökningen differentierade man finnar från finlandssvenskar genom att se på svarsblanketens språk, som nästan utan undantag korrelerade med vilket språk skolan undervisar på (ibid.) Undersökningen tittade på både skillnader mellan svaren från skolelever 1999/2000 och 2005/2006, samt på de regionala skillnaderna mellan Österbotten och huvudstadsregionen (ibid.). Vad de kom fram till var att dryckesfrekvensen år 2006 är till viss del högre hos svenskspråkiga skolungdomar (ibid. 12), och att i huvudstadsregionen dricker svenskspråkiga gymnasieungdomar oftare sig självs berusade i jämförelse med finskspråkiga (ibid. 16). Det finns också regionala skillnader när det kom till dryckesvanor i båda språkgrupperna (ibid. 18).

Studierna som tittat på skillnader i socialt kapital mellan finnar och finlandssvenskar har också märkt skillnader i alkoholvanor mellan båda språkgrupperna. En av undersökningarna undersökte alkoholbeteende genom att fråga frågor ifall respondenterna druckit och fått baksmälla, druckit utan att få baksmälla eller ifall de inte druckit alls under den senaste tiden (Nyqvist et al. 2008, 350). De kom fram till att en liten större andel finnar dricker inte alls men att fler finnar får bakfylla efter sitt drickande medan finlandssvenskar till en större del dricker utan att få bakfylla (ibid. 351). Hyypä och Mäki tog också upp alkoholvanor i sin socialt kapital undersökning genom att ha med i sin enkätundersökning frågan ifall respondenterna var berusade minst en gång i veckan eller inte (2001, 150). När det kom till kvinnor i båda språkgrupperna skiljer resultaten inte åt. Andel som berusade sig mer än en

gång i veckan låg på 3% hos båda (ibid. 151). Dock 24% av finskspråkiga män till skillnad med bara 8% av svenskspråkiga män dricker sig berusade mer än 1 gång i veckan (ibid.).

5.3 Historia

5.3.1 Elitism

Den finlandssvenska historien är väldigt lång och nyanserad. Finlandssvenskarnas ställning i politiken och landet har gått upp och ner och har länge varit ett debatterat fenomen. Tidigt 1600-tal var det obligatoriskt att lära sig det svenska språket ifall en ville ha en hög ställning i samhället (Villstrand 2009, 76). När en person avancerade i samhället var det väsentligt att lära sig svenska, speciellt om man var en handelsman, adlig, en präst eller en rik bonde (ibid.). En del av detta berodde på att de städer som fanns under denna tid var vid kusten mot Sverige. Finland var dessutom under denna tid en del av Sverige (ibid. 98). Svenska språket var starkt och många i Finland som var en del rikare hade svenska efternamn och hade ofta till och med en svensk bakgrund (ibid. 100). Alla skolor vid denna tid låg också vid kusten, och för att gå skola på 1700-talet måste studenterna kunna både tala och skriva svenska (ibid. 78).

År 1808 slutade Finland tillhöra Sverige och blev en del av Ryssland. Eftersom Finland inte längre tillhörde Sverige betydde det nu att det svenska språket i landet var ett minoritetsspråk (Engman 2016, 15). Svenska språket var dock starkt, det var förvaltningspråket, språket man använde i skolorna och språket som de högre samhällsklasserna i landet använde sig av (ibid. 95). Det var på 1850-talet som det finska språket började få mera makt. Det var dock inte förrän 1902 som det finska språket verkligen hade jämställdhet med svenska språket (ibid. 97).

Det svenska språket har samma ställning som det finska språket i dagens läge, speciellt när det kommer till administrativa och statliga aspekter. Finlandssvenskar är inte mer representerade för eliten i landet, till exempel har finlandssvenska familjer samma medelinkomst per hushåll som finnarna (Hyyppä & Mäki, 2001, 151). Dock är finlandssvenskar överrepresenterade till exempel när det kommer till antal styrelsemedlemmar i Finlands 50 största företag (Dutton et al. 2016, 45). Större andel av finlandssvenskar har också gått högre universitetsutbildning än finnar (ibid.). Mindre andel

finlandssvenskar är dessutom arbetslösa (Nyqvist et al. 2008, 349). De i Finland som begår brott mot liv är för det mesta arbetslösa och på vissa sätt utanför samhället (Savolainen et al. 2008;73). Därmed kan en viss gynnsamhet i samhället, även om den är nästan obefintlig i dagens tid, teoretiskt bidra till en mindre benägenhet att begå brott mot liv.

Här kan vi alltså se inom hela finlandssvenska historien att finlandssvenskarna har haft en bra ställning i Finland. Finlandssvenskar har haft en hög position i samhället, de har haft hög utbildning och chanser till att få framgång och möjligheter att lyckas i livet. I nästa del ser vi hur det var för finlandssvenskarna under krigstid där vi också kommer se att det förekommer en viss större säkerhet bland finlandssvenska populationen. Historien är möjligen inte lika grym för finlandssvenskar som den i stort har varit för finnar.

5.3.2 Krigstid

När man tittar på mord- och dråpnivåerna i Finland under 1900-talet kan man se en stark ökning i siffrorna vid och rakt efter krigstiderna (Savolainen et al. 2008, 76–77). 1918 är det året då flest människor i Finland blev mördade, dock berodde detta på att det var inbördeskrig samma år (ibid.). Med bevis att krigstiderna har påverkat Finlands höga nivåer av våld, speciellt historiskt sätt, försöker denna studie nu analysera ifall krigstiderna påverkat finnar och finlandssvenskar på olika sätt. Hypotesen här är att det möjligen finns en korrelation mellan hårda krigstider och våldsamma tendenser bland individer.

Efter att Finland fått sin självständighet 06 december 1917 tog det bara några månader att det finska inbördeskriget mellan de vita² och de röda³ började. Inbördeskriget 1918 drabbade Finland hårt och runtomkring 38 000 människor miste sitt liv, omkring två tusen av dessa var finlandssvenskar (Engman 2016, 344). Det är svårt att säga exakt hur många finlandssvenskar som krigade för vardera sida under kriget. När man dock tittar på andelen som dog under kriget, var det ungefär 15% av de som dog från de vitas sida finlandssvenskar, och på de rödas sida var andelen runtomkring 4 % (ibid.). Dessa procentenheter kommer från de totala antal döda på vardera sida. Därmed kan man säga att även om den totala andel finlandssvenskar som miste sitt liv inte är representativ under inbördeskriget för hela landets

² De vita bestods av borgerliga

³ Det röda bestods av socialister

befolkning, så är den överrepresentativ på de vitas sida (ibid.). Att finlandssvenskarna krigade för de vita är dock inte förvånande med tanke på elitismen och deras klassposition. Sammanfattningsvis genom denna statistik var finlandssvenskarna aktivt med i inbördeskriget, men de flesta befanns sig på segrarens sida. Ifall detta påverkar dagens våldssamhetskillnader kan debatteras.

Vinterkriget som pågick mellan 1939–1940 var tungt för Finland, men var en tid då finlandssvenskar fick bevisa sin patriotiska tillhörande och kriga för det finska landet (Meinander 2016, 108). Före kriget hade finlandssvenskarnas ställning reducerat. Det förekom till exempel förfinskning av efternamn och svenska språkets samt finlandssvenskarnas rättigheter var en het politisk fråga (ibid.). Finlandssvenskarna var bra representerade under vinterkrigstiden, till och med överrepresenterade när det kom till generaler, fastanställda militärer och reservofficerare (ibid. 111). Dock var finlandssvenskar smått underrepresenterade när det kom till totala antal värnpliktiga som var med i kriget (ibid.).

Det går dock att se skillnader i vinterkrigets dödssiffror. Av alla stupade soldater var ungefär 7,7 procent av dessa svenskspråkiga, som under den tiden var omkring 2 procent mindre än den totala andelen finlandssvenskar i landet (Meinander 2016, 112). Varför mindre finlandssvenskar dog, även om andelen finlandssvenskar i kriget var nära på lika som minoritetens befolkningsandel, beror enligt Meinander på att finlandssvenskarna var mera med i fält- och kustartilleriet och befann också i större delar på sydkusten, där soldaterna var mindre riskfyllda att hamna i fientlig eld (ibid. 113).

Under fortsättningskriget i Finland, 1941-1944, var det väldigt lika för finlandssvenskar som under vinterkriget (Meinander 2016, 113). Finlandssvenskarna var igen bra representerade i sitt antal värnpliktiga soldater som var med och krigade, men som i vinterkriget så var soldaterna huvudsakligen vid de områden och de grupper av soldater som till mindre grad var med i direkt fientlig eld (ibid.).

Om man bortser från soldaterna och tittar på allmänheten, vid både vinterkrigets och fortsättningskrigets tid, så är det bra att komma ihåg att dessa krig genomfördes vid den östra fronten, ett område där få finlandssvenskar var bosatta (Meinander 2016, 105). Också det mindre omtalade Lapplandskriget, 1944-1945, där Finland krigade mot Tyskland, var ett krig som utfördes i områden där väldigt få finlandssvenskar bodde. Av de 200 000 som under dessa krigstider blev evakuerade till Sverige, kom ungefär en fjärdedel från Lappland (ibid. 106). Det tyder på att fler finnar måste evakuera sina hem för att söka skydd i Sverige.

Under krigstiden ser vi samma fenomen men på ett annat spektrum som i förra delen av denna uppsats. Finlandssvenskar, även om de var med i kriget, var inte lika negativt påverkade av krigstiden och därmed möjligen hade en lugnare tid, historiskt sätt. Hur mycket detta har effekt på våldstendenser hos personer, hur mycket detta påverkar andel personer som begår mord eller dråp är svårt att säga utan mera specifik forskning, men vad som kan sägas är att Lappland, ett område som verkligen blev påverkad av kriget, också är det område där mest mord- och dråpfall begås (Savolainen et al. 2008, 74). Varje gång det har varit krig i Finland har också antal mord- och dråpfall i Finland ökat som tyder på att dessa krig verkligen påverkar befolkningen, också när det kommer till våldsamhet.

6. Sammanfattning

I analysen förekommer det mycket som skiljer finnar och finlandssvenskar åt, men det förekommer också vissa aspekter som förenar språkgrupperna. Finlandssvenskar och finnar totala inkomst per hushåll skiljer inte åt sig (Hyypä & Mäki 2001, 151), som betyder att det inte kan vara den förklarande faktorn till skillnaderna i andel individer som begår mord och dråp. Detta korrelerar med aspekten att av alla mord- och dråpfall begås bara 12% av dessa i Finland för att uppnå en materiell vinst (Savolainen et al. 2008, 33). Dessa brott begås ofta som en följd av ett argument eller ett bråk (ibid.). Statistiskt sätt är det mest sannolikt att en person i över 40 års åldern begår våldsbrotten med dödlig utgång (ibid.78), så denna studie tittade också in på ifall det fanns en åldersskillnad mellan folkgrupperna. I de undersökningar som tagits fram kunde forskarna dock inte hitta någon skillnad på ålder mellan finnar och finlandssvenskar.

I studierna som forskar skillnaders mellan språkgruppernas sociala kapital, kom forskarna till det resultatet att finlandssvenskar hade högre socialt kapital. Finlandssvenskar har både fler människor runtomkring sig, mera tillit till samhället och till människorna i sitt närsamhälle och så är finlandssvenskarna också med i mera aktiviteter (Hyypä & Mäki 2001; Nyqvist et al. 2008; Paljärvi 2008). Dessa studier, kopplade med studierna som bevisar att socialt kapital och mord- samt dråpnivåerna korrelerar med varandra (Akcomak & ter Weel 2008; Rosenfeld et al. 2001), tyder på att socialt kapital mycket möjligt kan vara en avgörande faktor till varför finlandssvenskar begår mindre brott. Finlandssvenskar kan därmed känna att de har mera att förlora ifall de begår dessa brott, eller så kanske känner de att de inte behöver begå dessa brott eftersom de har högre tillit och högre samhörighet till människorna som finns i lokalsamhället och till sina vänner.

Finlandssvenskarna har en tät samhörighetskänsla, eftersom även om det finns relativt få finlandssvenskar så förekommer det starka institutioner och nätverk bland finlandssvenskar som förenar alla i språkgruppen (Nyqvist et al. 2008, 349). Denna samhörighetskänslan kan ge hög socialt kapital till finlandssvenskarna, men kan också ge en press att lyckats och hålla sig till lagarna och normerna som finns i samhället. Det höga sociala kapitalet kan också korrelera med hur finlandssvenskarna lyckats bra i vissa aspekter, till exempel inom jobbmärknaden. Färre finlandssvenskar är arbetslösa och finlandssvenskarna är också överrepresenterade inom styrelserna i de största bolagen i Finland (Dutton et al. 2016, 45). Av alla mord och dråp fall i Finland, begås 80% av dessa av arbetslösa, därmed är den låga arbetslösheten bland finlandssvenskar en hypotetisk faktor som gör att finlandssvenskar, enligt statistiken, är mindre våldsamma.

Finlandssvenskar är möjligen överrepresenterade och har färre arbetslösa eftersom sociala kapitalet är så högt, där alla försöker hjälpa varandra, i detta fall, speciellt i arbetslivet. Dock kan korrelationen också ligga åt andra hållet. Eftersom fler finlandssvenskar har jobb är det sociala kapitalet högre. Finlandssvenskar har större möjlighet i vissa fall att få jobb, eftersom det är till exempel ett krav i många jobb att kunna både finska och svenska, speciellt när det kommer till statliga jobb.

Denna studie teoretiserade också ifall alkoholvanorna i de båda språkgrupperna skiljde sig åt och om detta skulle hypotetiskt vara en förklarande faktor till skillnaderna i mord- och dråpstatistiken. Som redan sagt så förekommer det alkohol i 80% av alla brott mot liv-fallen (Savolainen et al. 2008, 72). Finlandssvenskarnas och finnarnas totala alkoholkonsumtion är lika, men det finns skillnader i dryckesvanorna (Paljärvi 2008, 279). Finnarna rapporterar att de mycket oftare dricker sig själva berusade samt har de oftare baksmälla (Paljärvi 2008, Hyypä & Mäki 2001, Nyqvist et al. 2008). Dock påvisade studien som gjorts på ungdomar i högstadiet och gymnasiet att det är fler finnar som aldrig har druckit alkohol och att finlandssvenskar i ungdomsåldern dricker oftare (Tigerstedt et al. 2008).

Finlandssvenskar har hört till eliten i landet genom stort sett hela Finlands historia. Det är först på 1900-talet som klasskillnaderna mellan finlandssvenskar och finnar försvunnit. Hur mycket detta påverkar språkgrupperna och dynamiken är svår att säga utan mera studier i ämnet, men vad som kan sägas är att finlandssvenskar är mera gynnade i Finlands historia och detta kan ha påverkat till exempel acceptansen av våldsanvändandet i vissa situationer. Nisbett och Cohen diskuterade i sin studie om "culture of honor" om hur det i vissa delar av USA är accepterat och till och med förväntat att försvara sig själv med våld ifall man blivit förolämpad (1996). Studien som gjorts här teoretiserar inte ifall detta är fallet i Finland, men eftersom dessa två språkgrupperna levt så olika genom historiens gång så kan det finnas olika djupinsatta normer, värderingar och förhållningsätt till vissa situationer som skulle kunna härleda till skillnaderna i mord- och dråpstatistiken.

Krigstiderna och krigets konsekvenser skiljer också åt finlandssvenskar från finnar. Finlandssvenskarna var överrepresenterade på de högre positionerna i armén under båda finska krigen mot Ryssland samt var mindre andel finlandssvenskar med i direkt fientlig eld (Meinander 2016). Alla konsekvenser av krig slutar inte heller genast när kriget slutar. Statistiken visar att de områdena i Finland som är mer våldsamma, norra och östra delen av Finland, är också de områdena där kriget förekom till stora delar (Savolainen et al. 2008, Meinander 2016). Kriget påverkar inte bara soldater, utan också människor som måste fly från kriget, eller måste stanna kvar kring oroligheterna. Det finns studier som teoretiserar ifall trauman kan påverka flera generationer, och i detta fall kan det frågas ifall barn och barnbarn till personer påverkade hårt av kriget också påverkas negativt i efterhand.

Det går också att diskuteras ifall dessa faktorer är väldigt sammanhållande. Finlandssvenskar har en lång historia av att hålla sig väldigt mycket tillsammans. Ändå upp till 1800-talet var det ovanligt att en finlandssvensk gifte sig med någon utanför sin språkgrupp (Villstrand 2009, 128). Att finlandssvenskar var eliten i landet och höll sig tillsammans kan ha lett till stark samhörighet, som möjligen ännu lever kvar i dagens samhälle med det höga sociala kapitalet. Lika så kan de att finnarna hade det på vissa sätt hårdare under krigstid eventuellt kunna förklara varför alkoholvanorna är olika bland språkgrupperna.

7. Diskussion

Denna studie ger inga definitiva svar på varför finlandssvenskar begår mindre våldsbrott med dödlig utgång än finnar, inte heller varför Finland är ett mer våldsamt land än de andra nordiska länderna. Vad denna studie har försökt göra är hitta rimliga hypoteser som skulle kunna förklara skillnaderna. I denna studie bestämdes det att titta på tre större faktorer. De tre större faktorerna är; socialt kapital, alkoholvanor och skillnader i historien mellan språkgrupperna.

Genom att titta på historien förekommer det tydliga skillnader mellan finnar och finlandssvenskar, dock är det inte bevisat ifall historien är en orsaksfaktor till skillnaden i brottsstatistiken. Mera genomgående studier skulle behövas göra, möjligen genom att försöka studera personer som varit med, samt drabbats hårt av kriget, och också att titta på hur deras barn och barnbarn lever idag. Det förekommer också skillnader mellan språkgrupperna när det kommer till nivå av socialt kapital och dryckesvanor. Dessa faktorer skulle hypotetiskt kunna förklara en del varför finlandssvenskar är mindre våldsamma. Dock skulle det här också vara bra med mera studier som speciellt forskar kring fenomen kopplade till våldsamheten i Finland, istället för att fokusera på till exempel människornas hälsa.

Syftet med denna uppsats är att komma fram till hypoteser om varför finlandssvenskar är mindre våldsamma, och efter litteratursökningen och analysen kom studien fram till möjliga faktorer som förklara skillnaderna; den finlandssvenska elitismen i historien, hur kriget inte påverkat finlandssvenskarna lika tungt, att alkoholvanorna skiljer sig åt och hur

finlandssvenskar har högre socialt kapital. Finns det eventuellt andra faktorer som kan förklara dessa våldsskillnaderna? Absolut. Även om det inte har studerats i denna uppsats, så påverkar till exempel den lägre arbetslösheten bland finlandssvenskarna stort. Men att hitta alla faktorer som kan påverka skillnaderna är ett svårt arbete, och det kommer alltid att finnas vissa aspekter, lite residual, som bara inte kan förklaras.

Det blir intressant att se hur våldstatistiken i Finland kommer att se ut i framtiden, och speciellt ifall skillnaderna mellan finlandssvenskar och finnar kommer att minska.

Undersökningen om skolungdomarnas dryckesvanor visade att fler och fler finlandssvenskar har börjat dricka, och att statistiken överskrider finnarnas. Dessutom förekommer det mindre klyftor mellan finnar och finlandssvenskar idag, och dessa språkgrupperna är inte mera lika separerade i samhället. I Finland är de flesta som begår mord och dråp över 40 år gamla. Om våldsamheten är ett generationsfenomen och inte bara beroende av åldern kommer detta att leda till minskat våld hos kommande generationer. Finland har också levt längre tid i frid från krig, som ifall Finland lyckas fortsätta med detta vis, skulle möjligen kunna sänka på våldsnivåerna.

Detta ämne är något som skulle vara väsentligt att fortsätta undersöka. I denna studie finns det vissa brister, till exempel vore det bättre ifall undersökningen kunnat få tag på mer studier om skillnader mellan finnar och finlandssvenskar. Denna studie kan inte komma till några definitiva svar på fenomenet varför finlandssvenskar begår mindre mord- och dråpbrott, men vad den har kommit fram till är hypoteser och teorier kring fenomenet. Förhoppningsvis kommer vi se mera studier om detta ämnet i framtiden, för att få ett svar på varför fenomenet förekommer och också får att få en bättre förståelse av våldsbrott och hur dessa brott kan förebyggas.

8. Referenser

- Akcomak, I & ter Weel, B (2008) The impact of Social Capital on Crime: Evidence from the Netherlands. *Discussion Paper No. 3602* Tillgänglig; Google scholar [25.04.2017]
- Broady, D (1991) *Sociologi och epistemologi; Om Pierre Bourdieus författarskap och den historiska epistemologin*. Stockholm; HLS förflag
- Booth, A, Papaioannou, D & Sutton, A (2012) *Systematic Approaches to a Successful Literature Review*. London; Sage
- Denscombe, M (2009) *Forskningshandboken – för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna* Lund; Studentlitteratur
- Dutton, E, Van der Lenden, D, Madison, G, Antfolk J & Woodley of Menie, M (2016) The intelligence and personality of Finland's Swedish-speaking minority. *Personality and Individual Differences, Vol. 97 ss.45-49*. DOI;10.1016/j.paid.2016.03.024 [02.04.2017]
- Engman, E (2016) *Språkfrågan; Finlandssvenskheten uppkomst 1812-1922* Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland
- Gladwell, M (2008) *Outliers; The Story to Success* London; Penguin Books Ltd
- Heiskanen (2001) Naisiin kohdistuva väkivalta yleisintä Argentiinassa ja Brasiliassa – kuolemaan johtava Venäjällä
http://www.stat.fi/tup/tietoaike/tilaajat/ta_10_01_naisvakiv_tau.html#taulukko_2
[05.03.2017]

- Hyyppä, M & Mäki J (2001) Individual-Level Relationships between Social Capital and Self-Rated Health in a Bilingual Community. *Preventive Medicine* 32, ss. 148-155. DOI:10.1006/pmed.2000.0782 [03.04.2017]
- Korhonen J (u.å) *Finland* <https://www.transparency.org/country/FIN> [03.04.2017]
- Långvik, A (2016) Finlandssvenskarna begår färre brott. *YLE Nyheter*, 05.02.2016 <https://svenska.yle.fi/artikel/2016/02/05/finlandssvenskarna-begar-farre-brott> [04.03.2017]
- Meinander, H (2016) *Nationalstaten; Finlands svenskhet 1922-2015* Helsingfors; Svenska litteratursällskapet i Finland
- Messner, S, Baumer, E & Rosenfeld R (2004) Dimensions of Social Capital and Rates of Criminal Homicide. *American Sociological Review*, Vol 69 ss. 882-903 DOI:10.1177/000312240406900607 [25.04.2017]
- Modig, J (2014) Få brott i ankdammen. *YLE Nyheter* 18.06.2014 <https://svenska.yle.fi/artikel/2014/06/18/fa-brott-i-ankdammen> [04.03.2017]
- Nisbett, R & Cohen, D (1996) *Culture of Honor; The Psychology of Violence in the South* Colorado; Westview Press
- Nyqvist, F, Finnäs F, Jakobsson, G & Koksinen S (2008) The effect of social capital and health; The case of two language groups in Finland. *Health & Place* 14, ss. 347-360. DOI:10.1016/j.healthplace.2007.09.001 [03.04.2017]
- Obstbaum, Y (2006) Brottslighet bland finlandsspråkiga och svenskspråkiga ungdomar. *Rättspolitiska forskningsinstitutets forskningsmeddelanden*, 69 Helsingfors

- Paljärvi, T, Suominen S, Koskenvuo M, Winter, T & Kauhanen J (2008) The differences in drinking patterns between Finnish-speaking majority and Swedish-speaking minority in Finland. *European Journal of Public Health Vol. 19 ss. 278-284.* Oxford; Oxford University Press DOI:10.1093/eurpub/ckp007 [06.03.107]

- Pinker, S (2011) *The Better Angels of Our Nature; A History of Violence and Humanity* London; Penguin Books Ltd.

- Putnam, R (1995) Bowling Alone; America's Declining Social Capital. *Journal of Democracy ss. 65-78* Tillgänglit; Google Scholar [03.05.2017]

- Rosenfeld, R, Messner S & Baumer E (2001) Social Capital and Homicide*. *Social Forces, Vol 80 ss. 283-309* North Carolina; The University of North Carolina

- Savolainen, J, Kivivuori, J & Lehti, M (2008). Historical Origins of Cross-National Puzzle; Homicide in Finland, 1750 to 2000. *Homicide Studies, Vol, 12 ss.76-89.* Minnesota; Sage Publications DOI:10.1177/1088767907311850 [20.03.2017]

- Tigerstedt, C, Markkula, J, Karlsson T, Jokela, J & Pietikäinen M (2008) Finlands svenskspråkiga ungdomars dryckesvanor i Österbotten och huvudstadsregionen; En jämförelse med finskspråkiga ungdomar. *Nordiska Alkohol- & Narkotikatidskrift, vol 25.*

- Villstrand, N (2009) *Riksdelen; Stormakt och rikssprängning 1560-1812* Helsingfors: Svenska litteratursällskapet i Finland

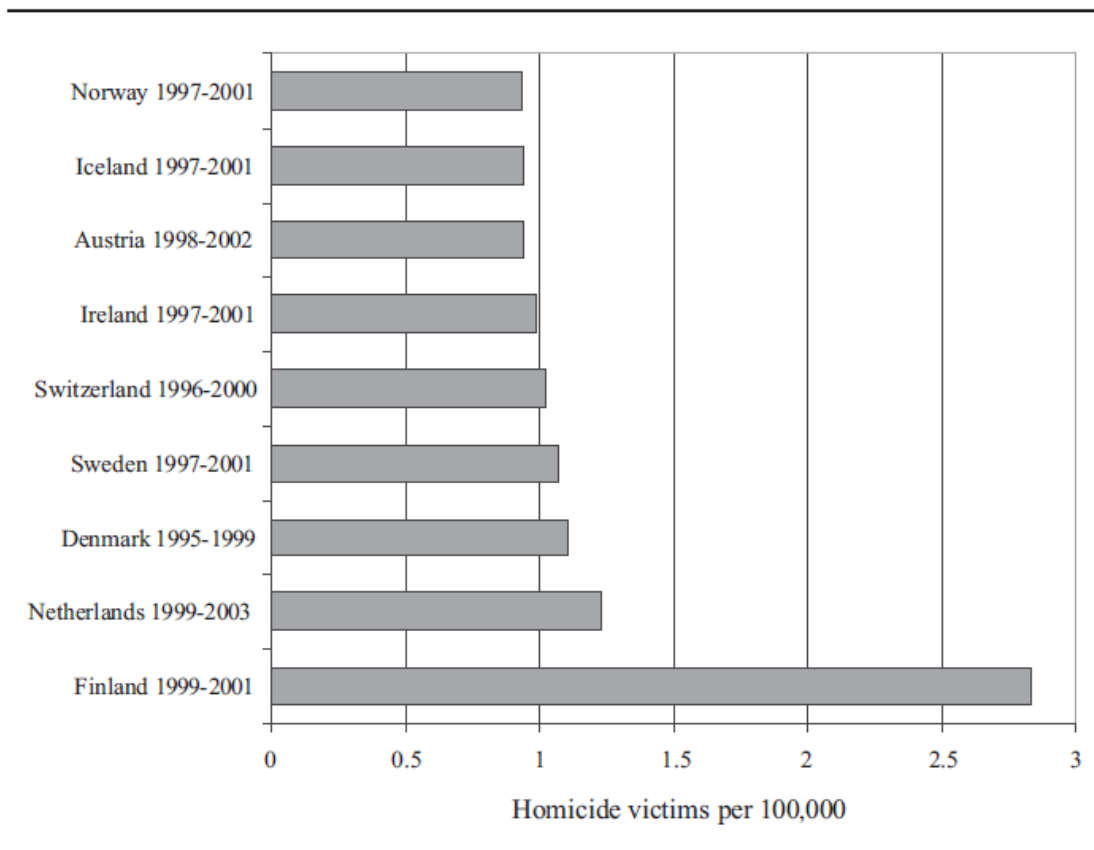
- von Hofer, H (2011a) Punishment and Crime in Scandinavia, 1750-2008. *Crime and Justice, Vol 40 ss.33-107.* Chicago; The University of Chicago Press

- von Hofer, H (2011b) *Brott och Straff i Sverige, Historisk kriminalstatistik 1750-2010*
Diagram, tabeller och kommentarer. Stockholm; Stockholms universitet

Bilaga 1.

Tabell 1;

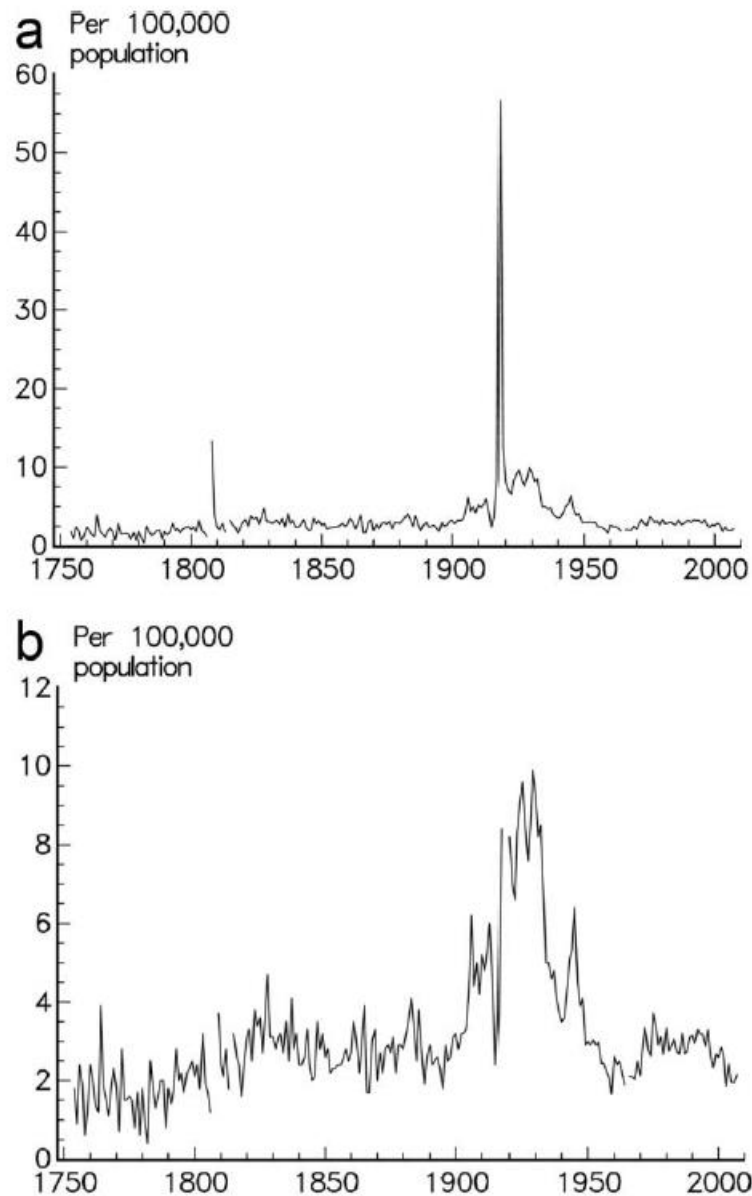
Figure 1
Homicide Rate in Nine Northern European Nations

Källa; Savolainen et al 2011 s.68

Tabellen visar antal fall av dödligt våld per 100 000.

Bilaga 2

Källa; Verkko 1948 se von Hofer 2011a s. 51.

Diagram A visar antal personer dödade per 100 000 från 1754 till 2008 (år; 1807, 1814 och 1964 saknas)

Diagram B visar antal personer dödade per 100 000 från 1754 till 2008, men åren 1808, 1918, 1919 är eliminerade. (år 1965 saknas)